

**ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ
การบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข**
**Effect of Government Finance and Fiscal Accounting System on Management
Success under the Ministry of Public Health Service**

มนัชนา ทองนิวัน* ณัฐวงศ์ พูนพล² และณัฐวรรณ มุสิก³

Manatchaya Thongniwan* Nuttavong Poonpool² and Naratthawun Musik³

Received : March 8, 2020 Revised : April 19, 2020 Accepted : May 13, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 59 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานประกอบด้วย 1) ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม 2) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม 3) ด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม

คำสำคัญ : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ความสำเร็จการบริหารงาน หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

* นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² รองศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Associate Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The objective of this research is to test the effect of government finance and fiscal accounting systems on the management success under the ministry of public health service. By using questionnaires as a tool for data collection from 59 chief financial and accounting executives of the service units under the ministry of public health. The statistics used for data analysis are the mean, standard deviation, multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The result of the research shows that the government fiscal and accounting system on 1) Fund management has a relationship and a negative impact on overall management success. 2) Purchasing order has a relationship and a positive impact on overall management success. 3) Financial information has a relationship and a positive impact on overall management success.

Keywords : Government Finance and Fiscal Accounting System, Management Success, Ministry of Public Health Service

1. บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2561 มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และมีผลบังคับใช้ วันที่ 5 กันยายน 2561 ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และจัดทำรายงานการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปตามเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปในกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินรวมภาครัฐ ช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในรายงานการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และสามารถนำรายงานการเงินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้ และการปฏิบัติงานทางการเงินและการบัญชีของส่วนราชการ ปัจจุบันดำเนินการผ่านระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาดำเนินการระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ที่ให้หน่วยงานของรัฐใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยระบบงานต่าง ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ระบบบริหารงานงบประมาณ ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง ระบบงานเบิกจ่ายเงิน ระบบงานรับและนำส่งเงิน ระบบงานสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงไปยังระบบที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภททั่วไป ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางการเงิน การบันทึกบัญชี และสามารถสรุปผลออกเป็นรายงานการเงินให้หน่วยงานของรัฐ แม้ว่าหน่วยงานของรัฐจะมีเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน แต่สิ่งสำคัญที่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ คือ เรื่องของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (กรมบัญชีกลาง, 2561 : 4) ดังนั้น องค์การจึงให้ความสำคัญกับระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาผู้ปฏิบัติงานควบคู่กับพัฒนาระบบ ซึ่งย่อมส่งผลโดยตรงต่อองค์การทำให้ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐเกิดความยั่งยืน มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และมีความคุ้มค่าในลำดับต่ำสุด (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2559 : 10)

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (Government Finance and Fiscal Accounting System) เป็นโปรแกรมการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลทางการเงินตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินรายได้แผ่นดิน มาวิเคราะห์หรือรายงานทางบัญชี เพื่อนำข้อมูลทางการเงินดังกล่าวที่เกิดขึ้นมาบันทึกการบัญชี โดยจัดทำขึ้นตามประกาศกระทรวงการคลัง ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์

ใช้ เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย และการบริหารทรัพยากร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันบนนโยบายปฏิรูปราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัว ในการดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งหวังให้เกิดการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสถานะภาพการคลัง ภาครัฐที่ถูกต้อง รวดเร็ว สามารถตอบสนองนโยบายการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วย ระบบบริหารงาน งบประมาณ (Fund Management) ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order) และระบบการเงินการบัญชี (Financial Information) (กรมบัญชีกลาง, 2562 : เว็บไซต์) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผน ตัดสินใจและควบคุมการดำเนินงาน ผู้บริหารจะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินการบัญชี การเงินเป็นแนวทางการบริหารงาน ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร อย่างมาก ทำให้ทั้งผู้ปฏิบัติงานและระบบงานได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีส่วนสำคัญทำให้ผลการดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2558 : 1)

ความสำเร็จการบริหารงาน (Management Success) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประกอบด้วย ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness) การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) และการบริหารความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management) (สิริลักษณ์ เทียงธรรม, 2553 : 22-23) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของ ความสำเร็จของทุกองค์กร กระทรวงสาธารณสุขรวมทั้งจะมีการดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่อเนื่องประจำปี เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิด ความคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งได้กำหนดแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด สร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในทุกระดับในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง และมีการติดตาม ประเมินผลที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน (กระทรวงสาธารณสุข, 2562 : เว็บไซต์)

หน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Public Health Service) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ ตอบสนองความต้องการทางสุขภาพของประชาชน มุ่งเน้นการบริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประชาชน ผู้มารับบริการได้รับความพึงพอใจ และมั่นใจในคุณภาพของการรักษาพยาบาล ดังนั้น ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญระบบ บัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เพราะหากองค์กรมีระบบการบริหารการเงินการคลังที่เหมาะสม ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานขององค์กร (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561 : เว็บไซต์)

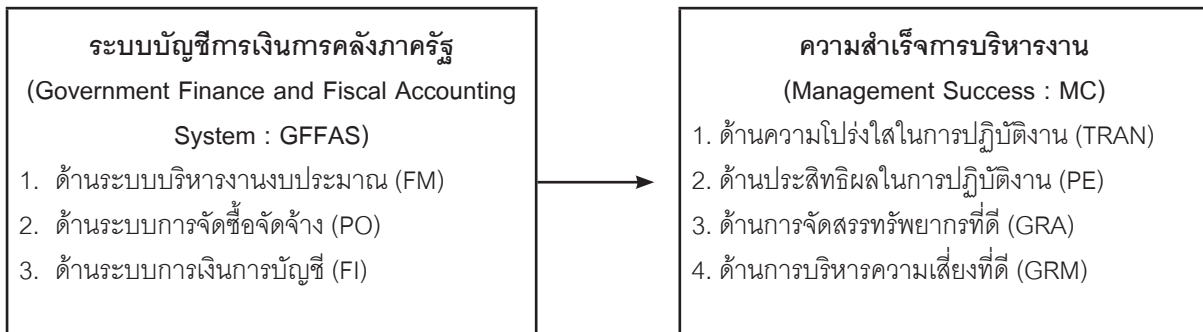
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มี ผลต่อความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าระบบ บัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงานหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร สูงสุดฝ่ายการเงินและการบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถเป็น แนวทางการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือส่วนราชการอื่น ทั้งในด้านระบบบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐ เพื่อให้องค์กรมีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและมีผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงาน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐและความสำเร็จการบริหารงาน

2.1 ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (Government Finance and Fiscal Accounting System)

หมายถึง การบันทึกจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกิดจากการรับและการจ่ายเงินภาครัฐในการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการ โดยนำข้อมูลระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยงานในการบริหาร วิเคราะห์และเป็นข้อมูลด้านการเงินการคลังที่ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ ทันต่อการตัดสินใจ และเข้าถึงข้อมูลตลอดเวลา ประกอบด้วย ระบบบริหารงานงบประมาณ ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และระบบการเงินการบัญชี มีผลกระทบต่อความสำเร็จการบริหารงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประกอบด้วย ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การจัดสรรทรัพยากรที่ดี และการบริหารความเสี่ยงที่ดี

2.1.1 ระบบบริหารงานงบประมาณ (Fund Management : FM) หมายถึง กระบวนการบันทึกข้อมูล

เกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการบริหารงานหน่วยงานตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่ โดยให้มีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงาน ลดลง และจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงินงบประมาณไปแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้ทรัพยากรนั้น ๆ เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่รวดเร็วที่สุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนา ผาสุกพอง (2558 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลกระทบของการจัดทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า

1) การจัดทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านความเสมอภาค มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานด้านการเงิน 2) การจัดทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และ 3) การจัดทำงานงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ด้านความยุติธรรม มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานโดยรวมและด้านการเงิน

2.1.2 ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) หมายถึง กระบวนการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อเพื่อการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐจะเชื่อมต่อกับระบบ e-Procurement (e-Catalog, e-Shopping, e-Auction) กรมบัญชีกลาง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการเป็นระบบที่เปิดเผยมี่ความโปร่งใส คุ่มค่า มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมช ตียานนท์ (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า ระบบการจัดทำสัญญาโดยการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นระบบที่ช่วยสนับสนุนระบบการทำงานการจัดทำเอกสารให้สามารถจัดการกับเอกสาร การสั่งงาน การส่งงาน การจ่ายเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และสามารถค้นหาเพื่อนำมาใช้งานได้โดยง่าย ลดความผิดพลาดจากการทำงานของพนักงาน และเป็นที่น่าพอใจของพนักงานส่วนใหญ่ โดยมีระดับผลสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานอยู่ที่ระดับร้อยละ 47 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ 1) ระบบสามารถสร้างเอกสารต่าง ๆ แทนการเขียนด้วยลายมือได้ 2) ระบบสามารถจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ 3) ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เอาไว้ในระบบฐานข้อมูลได้ 4) ระบบสามารถลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ได้ และ 5) ระบบสามารถทำการค้นหาเอกสารต่าง ๆ ตามประเภทได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมชัย อุทการ (2561 : บทคัดย่อ) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ด้านความถูกต้อง ด้านเทคโนโลยี และด้านความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานพัสดุขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเพื่อวางแผนการบริหารงานพัสดุให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางปฏิบัติให้การดำเนินงานด้านพัสดุขององค์กรสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2.1.3 ระบบการเงินการบัญชี (Financial Information : FI) หมายถึง กระบวนการเบิกจ่าย (Account Payable : AP) ระบบการรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบบริหารเงินสด (Cash Management : CM) ระบบบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน (Fixed Assets : FA) โดยทุกระบบมีการปฏิบัติงานเชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบเพียงครั้งเดียว และระบบจะบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องให้โดยอัตโนมัติ ลดภาระและความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน พร้อมกับการได้ข้อมูลและรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน และการบริหารงานของผู้บริหารหน่วยงานของรัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์พร เยาดำ (2559 : บทคัดย่อ) พบว่า ระดับประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรวดเร็วเป็นปัจจุบัน และทันต่อการตัดสินใจ, ด้านความแม่นยำ, ด้านความโปร่งใส และด้านความประหยัดค่าใช้จ่ายตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมยุตา ท้าวบุตร (2561, บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารอำนาจการกองคลังต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กร และส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน จึงตั้งสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย : ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวก กับการสำเร็จการบริหารงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและการบัญชีของหน่วยบริการสังกัด กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 174 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2561 : เว็บไซต์) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่ง แบบสอบถามจำนวน 174 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาทั้งสิ้น 82 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 23 ฉบับ สาเหตุเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ครบทุกข้อคำถาม จึงไม่สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และแปลผลได้ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 33.91 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumer และ Day (2005) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะเพียงพอในการวิเคราะห์ ข้อมูล

3.2 การวัดคุณลักษณะตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามความมุ่งหมายและ กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทหน่วยบริการ เขตสุขภาพ ขนาดหน่วยบริการ เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวง สาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอนหรือการเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ โดยจัดสรรบ งบประมาณตามประเด็นยุทธศาสตร์และโครงสร้างแผนงานของส่วนราชการ ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุได้ 2) ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) ตามวิธีที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ คุ่มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้ และ 3) ด้านระบบการเงินการบัญชี จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับระบบการเบิกจ่าย ระบบการรับและนำส่งเงิน ระบบบริหารเงินสด ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบทรัพย์สินไม่หมุนเวียน ทุกระบบมีการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกัน การนำข้อมูลเข้าระบบต้องมีความครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผน ตัดสินใจและควบคุมการดำเนินงาน ผู้บริหารจะสามารถบรรลุ

เป้าหมายขององค์กรได้ต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีการเงินเป็นแนวทางการบริหารงาน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการตามภารกิจของหน่วยงานที่มีความโปร่งใส การมีระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ด้วยความเป็นธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของหน่วยงาน รวมถึงการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานได้โดยสะดวกและรวดเร็ว 2) ด้านประสิทธิภาพผลในการปฏิบัติงาน จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ปริมาณผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ข้อตกลง หรือมาตรฐานงานที่ดี คุณภาพ ความทันเวลา และความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติ หรือผลลัพธ์ของผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของงาน 3) ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี จำนวน 6 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา เกี่ยวกับองค์กรมีการจัดหา จัดมอบ หรือจัดแบ่งทรัพยากรให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง และการบริหารจัดการ หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานหรือบุคลากรได้ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อดำเนินงานสู่เป้าหมายขององค์กร และ 4) ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี จำนวน 3 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับองค์กรกำหนดกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ ตามที่คณะกรรมการผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรกำหนดขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์และการวางแผนขององค์กรในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยรวมได้

3.3 คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช รองคณบดีฝ่ายการเงิน บัญชี และพัสดุ และอาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ญาณินท์ ตั้งภิญโญพุมิคุณ อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมินทร เป้าธรรม คณบดีคณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.431 - 0.835 และความสำเร็จการบริหารงาน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.432 - 0.851 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.40 ขึ้นไป เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.778 - 0.885 และความสำเร็จการบริหารงาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.795 - 0.911 ซึ่งเป็นค่าที่แสดงความเห็นว่า ค่าความเชื่อมั่น ต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเนื้อหาในแบบสอบถามยอมรับได้ (Hair et al, 2010)

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีต่อความสำเร็จการบริหารงานของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ MC} = \beta_0 + \beta_1 \text{FM} + \beta_2 \text{PO} + \beta_3 \text{FI} + \varepsilon$$

- เมื่อ MC แทน ความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม
- FM แทน ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ
- PO แทน ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
- FI แทน ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม และเป็นรายด้าน ของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ (GFFAS)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ	4.25	0.52	มาก*
2. ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.51	0.50	มากที่สุด**
3. ด้านระบบการเงินการบัญชี	4.52	0.48	มากที่สุด**
โดยรวม	4.43	0.43	มาก*

* ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

** ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐโดยรวม ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย พบว่า ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ว่ามีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การโอน และการเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณของส่วนราชการ และควรให้ความสำคัญด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ที่เชื่อมโยงกับกระบวนการต่าง ๆ ประกอบด้วย จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย จัดการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และบัญชีแยกประเภท สอดคล้องกับแนวคิด วีระศักดิ์ เครือเทพ (2559 : 223-224) กล่าวว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ เป็นระบบบริหารจัดการด้านการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นปัจจุบัน สามารถบริหารสภาพคล่องทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคุมดูแลการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานภาครัฐ และการจัดทำรายงานทางการเงินได้โดยสะดวกและมีความถูกต้อง สมบูรณ์ ใช้ในการบริหารงบประมาณรายจ่าย การบันทึกบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารเงินสด นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหาร และองค์กร

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้าน ของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงิน และบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ความสำเร็จการบริหารงาน (MC)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน	4.36	0.49	มาก*
2. ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	4.02	0.42	มาก*
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี	3.79	0.46	มาก*
4. ด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี	4.02	0.43	มาก*
โดยรวม	4.05	0.36	มาก*

* ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม ด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี และด้านการบริหารความเสี่ยงที่ดี อยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและการบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญการบริหารงานด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ดี มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรตามลักษณะของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการสรรหาบุคคลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามกลุ่มต่าง ๆ และมีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับหมวดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสา แจ่มใส (2555: 84) พบว่า นักบัญชีโรงพยาบาล มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการปฏิบัติงานโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านประสิทธิภาพในการจัดหาและใช้ปัจจัยทรัพยากร ด้านคุณภาพของกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพอใจของทุกฝ่าย

ตาราง 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงาน โดยรวม ของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปร	MC	FM	PO	FI	VIFs
$\bar{X}$	4.051	4.258	4.515	4.522	
S.D	0.363	0.529	0.508	0.484	
MC	-	0.246	0.566 *	0.611 *	
FM		-	0.724 *	0.463 *	2.114
PO			-	0.693 *	3.193
FI				-	1.935

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.246 - 0.611 และตัวแปรอิสระระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐแต่ละด้าน มีค่าตั้งแต่ 1.935 – 3.193 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐกับความสำเร็จการบริหารงาน โดยรวมของผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ	ความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม		t	p-value
	(MC)			
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	ถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.943	0.373	5.211	0.000*
ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ (FM)	-0.214	0.099	-2.153	0.036*
ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (PO)	0.368	0.127	2.900	0.005*
ด้านระบบการเงินการบัญชี (FI)	0.300	0.104	2.890	0.006*
F = 15.510 p>0.0001 Adj R ² = 0.429				

F = 15.510 p>0.0001 Adj R² = 0.429

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า 1) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม แต่ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐด้านระบบบริหารงานงบประมาณมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน สาเหตุผลการศึกษานี้ มีความสัมพันธ์เชิงลบ เนื่องจากหน่วยงานมีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณจัดแบ่งตามประเด็นยุทธศาสตร์และโครงสร้างแผนงาน แต่ไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งทำให้เกิดผลการดำเนินงานของหน่วยงานไม่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุปรานี ศุกระเศรณี และคณะ (2553 : 139) กล่าวว่า งบประมาณ เป็นแผนงานที่แสดงให้เห็นถึงการได้มาและการใช้ไปซึ่งทรัพยากรทางการเงินและทรัพยากรอื่นในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต โดยแสดงแผนออกมาในรูปของตัวเลขงบประมาณจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธนี ดันติเศรณี (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า ควรส่งเสริมและให้ความสำคัญเกี่ยวกับประสิทธิผลการประยุกต์ใช้ระบบงบประมาณ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้หน่วยงานประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ ลาวงค์ (2561 : บทคัดย่อ) พบว่า 2.1 การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วใน

การให้บริการ 2.2 การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใส และด้านความรวดเร็วในการให้บริการและ 2.3 การพัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านระบบลงทะเบียน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ และ 3) ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงานโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวรรณ สุขสมัย (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า การให้ความสำคัญกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเชิงกลยุทธ์ โดยมุ่งเน้นให้มีการจัดหาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ในการจัดทำสารสนเทศทางการเงินที่มีคุณภาพให้แก่ผู้บริหารและเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความสามารถในการจัดหาสารสนเทศได้อย่างทันเวลา และมีความถูกต้องเชื่อถือได้ตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้องค์กรประสบความสำเร็จและช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Baghersefat และคณะ (2013 : 511-518) พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเป็นหนึ่งในระบบที่สำคัญที่สุดของทุกองค์กร มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอมีความสอดคล้องในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร ช่วยให้การบริหารทรัพยากรที่มีข้อจำกัดบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีขององค์กร มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพข้อมูลของผู้บริหารที่ได้รับมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ มีสาระสำคัญสร้างความเข้าใจรวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1.1 ควรศึกษาผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงาน หน่วยบริการสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สังกัดกรมแพทยทหารบก และหน่วยบริการสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้นและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

5.1.2 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นหรือการรับรู้ผลกระทบของระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จการบริหารงานจากกลุ่มระดับผู้ปฏิบัติงานด้วย เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.1.3 ควรศึกษาแนวทางการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการศึกษาวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในมนุษย์/ เนื่องจากองค์กรมีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน เอกสารประกอบ ระยะเวลาการพิจารณาของคณะกรรมการ และการแจ้งผลการพิจารณา ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ดังนั้นควรศึกษาบริบทขององค์กรให้มากกว่านี้เพื่อจะได้นำข้อมูลในการบริหารจัดการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

5.1.4 ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีต่อความสำเร็จการบริหารงาน เช่น ด้านการวางแผนงาน ด้านการติดตามงาน ด้านการพัฒนางาน และด้านการจูงใจ เป็นต้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐประสบความสำเร็จ และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรต่อไป

5.1.5 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด และถูกต้อง สามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

5.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำความรู้ทางระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา และการจัดการด้านระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อสนเทศในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนการหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตามเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนดไว้

6. สรุปผลการวิจัย

ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ไม่เป็นตามสมมุติฐานที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่ผลการศึกษาค้นพบความสัมพันธ์เชิงลบ ทำให้ผู้วิจัยจึงสรุประบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน เป็นตามสมมุติฐานในการศึกษาวิจัยนี้ ดังนั้นผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามที่ได้รับจัดสรรเป็นไปตามยุทธศาสตร์ และโครงสร้างแผนงานที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้ระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถลดความเสี่ยงในการบริหารงาน ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์กรเกิดความโปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้ นำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง. (2561) . *มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561*.

กรมบัญชีกลาง. (2562) . *หลักการและขอบเขตการดำเนินงานของระบบ GFMIS*. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2562,

จาก <https://sites.google.com/site/gfmisgfmis/4-hlak-kar-laea-khxbkhet-khxng-kar-danein-ngan-khx-ng-rabb-gfmis>

กระทรวงสาธารณสุข. (2562) . *แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข)* . ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2562,

จาก http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/strategyMOPH2019.pdf

เฉลิมชัย อุทการ. (2561) . *ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของ*

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 10 (2), 79-88.

นิสา แจ่มใส. (2555) . *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญทางการบัญชีกับผลการปฏิบัติงานของนักบัญชีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

- เปรมยุดา ท้าวบุตร. (2561) . ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ, 10 (1), 60-73
- ปราโมช ดิยานนท์. (2553) . ระบบการจัดการสัญญาโดยการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- พัชนี ดันติเศรฐ. (2553) . ผลกระทบของประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ระบบงบประมาณที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี การบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภิรมย์พร เยาดำ. (2559) . ประสิทธิภาพของระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ในเขตพื้นที่จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- รจนา ผาลลาพัช. (2558) . ผลกระทบของการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรภรณ์ ลาวงค์. (2561) . ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาแบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิภาวรรณ สุขสมัย. (2555) . ผลกระทบของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเชิงกลยุทธ์ที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2559) . การบริหารงานคลังภาครัฐบนฐานความยั่งยืน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2558) . การบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุม. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพลส.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2561) . หน่วยบริการที่เป็นหน่วยเบิกจ่าย. ค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก <http://finance.moph.go.th/finance/attachfile/201812270946350.pdf>
- สุปรานี ศุกระเศรณี และคณะ. (2553) . การบัญชีบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริลักษณ์ เทียงธรรม. (2553) . การตรวจสอบภายในภาครัฐ ระดับพื้นฐาน กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2005) . *Marketing Research*. New York : John Wiley and Sons.
- Baghersefat, M. J., Zareei, M. H., Bazkiaei, M. J., & Siavorodi, R. I. (2013) . Accounting Information System in Presentation Managers Required Information. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4 (12), 511-518.
- Black, K. (2006) . *Business statistics : for contemporary decision making* (4th ed.) : *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. New York : John Wiley and Sons.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010) . *Multivariate Data Analysis* (7th ed) . New Jersey : Pearson Education Inc.
- Nunnally, J. C. (1978) . *Psychometric Theory*. New York : McGraw-Hill.